

Introtext

Hej!
Inför höstens möte i Utvecklingsgruppen vill vi gärna påbörja arbetet med vår första gemensamma handlingsplan. Det gör vi genom att stämma av med er deltagare vilka frågor som aktörerna i er region eller tema framför allt har behov av att vi driver på nationell nivå.

Vi vill gärna ha era svar senast den 20/9. Vi har satt lång svarstid på enkäten, då vi gärna vill att ni engagerar de ledaktörer ni representerar för att besvara frågorna. Har ni några frågor runt enkäten, kontakta Mikael eller Lisa. Vi ber er att svara kortfattat i punktform, så att vi kan sammanställa era svar.

1 Nationellt / målbild

I arbetet med den nationella samverkansmodellen har en målbild formulerats för processen.

Organisering	Långsiktiga effekter
Nationell samverkansmodell för vandringsutveckling är etablerad och fungerar. Berörda parter tar ansvar för sina huvuduppgifter och samordningen dem emellan – både lokalt, regionalt och nationellt.	En väl utvecklad nationell infrastruktur för vandringsleder. Vandringsleder är en viktig del av attraktiva platser och förutsättningar för att leva, verka, bo och besöka. Goda förutsättningar för ett hållbart friluftsliv nu och i framtiden. Sverige är en av Europas mest ledande och hållbara vandringsdestinationer, med en ökad andel internationella gästnätter i Sverige.

Med utgångspunkt i era kunskaper om vandrings-Sverige som helhet - vilka frågor behöver vi driva nationellt för att röra oss mot målbilden?

- **Långsiktig finansiering är viktig även för temat pilgrim.** Finansiering för organisering, utveckling, skötsel och marknadsföring/information av lederna.
- **Samordning och rollfördelning.** (Se längre svar under fråga 3 och organisering)
- **Försäkringsfrågorna** bör drivas nationellt.
- **Kommunikation:** Hanteringen av information/basfakta (led, bo, äta ,göra, resa) kring vandringsleder, när den ska synliggöras i många olika digitala kanaler av olika intressenter och mot flera olika målgrupper. Att säkerställa uppdaterad information på mest möjliga effektiva sätt.
- **Skytning av pilgrimsled i områden där flera olika typer av leder korsar varandra.** Sätta en gemensam standard.

2. Regionala / tematiska utmaningar kopplat till målbilden

Vilka är våra främsta utmaningar i vår region eller tema för att bidra till den gemensamma målbilden ovan?

- **Pilgrimsledernas särart:** En pilgrimsled är mer än bara en fysisk vandring; den är ofta fylld med andligt eller kulturellt innehåll som sträcker sig bortom naturupplevelsen. Särarten ska bevaras och förstärkas.
- Särarten gör att längs en pilgrimsled finns fler/andra intressenter än längs "vanliga vandringsleder". Intressenter som erbjuder kultur, historia, andlighet. **Här finns behov av förståelse på nationell och regional nivå att det krävs en annan typ/variant av organisering/samverkan.**

- **Särarten gör att en pilgrimsled inte alltid går där det är som vackrast natur**, utan för att människor gått där i mer än 1000 år och vill fortsätta med det, trots asfalt eller industriområde. Det är resan mot målet som är viktig.
- **Tematiken** är viktig att bygga vidare på för att förstärka särarten. Här kan pilgrimsleder inspirera andra "vanliga vandringsleder" i arbetet med att koppla på kulturarv och andra upplevelser.

3. Regionala utmaningar och behov kopplat till ramverket

Vilka frågor skulle vi vinna på att driva nationellt för att skapa förutsättningar regionalt/tematiskt för att realisera de olika kriterieområdena:

Organisering

- Precis som med "vanliga vandringsleder" är frågan om **samordning och rollfördelning viktig**. Pilgrimsledningens särart gör organisationen mer komplex/annorlunda då fler/andra intressenter behöver in i samverkan kring den typen av led. Svenska kyrkans stift, församlingar, hembygdsföreningar, andra föreningar. Det gör det till en utmaning då det inte passar in i tänket och rollfördelningen i "vanliga vandringsleder". Viktigt att få till samordning och rollfördelning nationellt, regionalt och lokalt samt för respektive pilgrimsled. Dock är det nog inte möjligt med endast en typ av organisation, utan olika varianter kan växa fram utifrån respektive situation och förutsättningar.
- Extra utmanande och viktigt är att få till organisationen och mandatet för de långa pilgrimsledningarna. Några av de längre pilgrimsledningarna bör klassas som "riksintresse" för att skyddas och få mer resurser och att kommuner "tvingas" ta visst ansvar för dem och att markägare inte kan säga nej.

Fysisk led

- Tack vare ramverket har arbetet gått framåt här även för pilgrimsleder. Kvar finns dock att tydliggöra hur skyltning av pilgrimsleder ska göras i områden med många andra vandringsleder.
- Vi ser ett behov av att nivåindela olika pilgrimsleder utifrån hur kvalitetssäkrade lederna är. Även nivåindela för att vandrare ska förstå och förbereda sig på rätt sätt för vandring på olika pilgrimsleder (se förklaring under rubriken kommunikation).
- Behov och utmaning för pilgrimsledningarna kopplat till fysisk led är att pilgrimsledningarna inte alltid går i skog och mark, utan till stor del följer kulturarvet (t.ex. kyrkor och kulturplatser). Även mötet med människor är viktigt för många pilgrimer och pilgrimsledningarna går därför ofta genom samhällen.

Kommunikation

- En utmaning med långa pilgrimsleder att på ett effektivt sätt ge korrekt och uppdatera information utan att behöva dubbelarbete. Utmaning med olika digitala kartlösningar, information om faciliteter, sevärdheter.
- Säljande marknadsföring är viktig för att locka till att vandra på pilgrimsledningarna. Vems ansvar är det att marknadsföra en led som är 30 mil? 60 mil? 80 mil? En utmaning att få ihop organisationen för korrekt information och korrekt marknadsföring mot tänkta målgrupper nationellt och internationellt. Utmaning med variationen av regionala och lokala destinationsorganisationer och deras resurser och uppdrag.
- I kommunikationen lyfta olika leders kvalitetsnivå och serviceutbud samt volym av andra vandrare så att förväntningarna och förberedelserna ligger rätt på upplevelsen.

Service och upplevelser

- Ett stort arbete behöver göras för att öka utbudet av boende och annan service längs pilgrimsleder samt möjlighet för gemenskap för att nå upp till förväntningar och behov från internationella besökare. Här kan vi produktutveckla tillsammans med näringslivsbolag/destinationsorganisationer.
- Göra kyrkor och andra sevärdheter mer tillgängliga ur olika perspektiv (andligt, estetiskt, historiskt, pedagogiskt). Hur kan församlingar inbjudas och erbjudas att vara med för att bidra till pilgrimsupplevelse? De har egna logiker som styr arbetet och är ofta inte medvetna om pilgrimer som vandrar genom församlingarna.
- Förenkling av regelverk krävs när enklare service tillhandahålls på landsbygden. Finns inte incitament att erbjuda service om kostnaderna är för höga/krångligt.

Övriga frågor vi skulle vinna på att driva nationellt utöver det som ligger inom kriterieområdena?

Arbeta tillsammans med trossamfund för att lyfta aktiviteter utomhus utmed pilgrimslederna, för mer välbefinnande, god hälsa i olika åldrar och grupper. Kyrkan har många aktiviteter för ung som äldre, men sällan utomhus. Vandring för att minska ensamhet, ohälsa.

Att fokusera på pilgrimsvandringen som en inkluderande mötesplats där människor i olika sociala situationer, från olika religioner och med olika utbildningsnivå kan mötas och utbyta tankar om filosofiskt viktiga ting.

Att driva frågan om att öka och stärka kunskapen kring vårt gemensamma kulturarv kopplat till pilgrimsvandring och även annan vandring.

4. Övriga medskick

a) I vilka föreslagna frågor har vi kompetenser som vi vill bidra med i det nationella arbetet i arbetsgrupper?

Kompetens att öka och stärka kunskapen kring vårt gemensamma kulturarv.

Kompetens inom existentiell hälsa och hållbarhet, den inre resan.

Kompetens att leda grupper i alla åldrar.

b) Övriga medskick inför höstens möte i Utvecklingsgruppen?

Vi i pilgrimsrörelsen behöver stärka vår röst och bli tydliga i våra behov samt vad vi bidrar med till samhället genom pilgrimslederna. Se pilgrimsleder som en resurs som ska tas tillvara.

Olika trossamfund behöver involveras och aktiveras för att deras kompetens och resurser ska tas tillvara längs olika pilgrimsleder. Svenska kyrkan behöver identifiera kontaktpersoner på nationell och regional nivå gällande pilgrimsleder.